N°. 135. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zondag 25 Augustus.

Mr. DIRK DONKER CURTIUS aan alle vrienden van orde en vrijheid.

Bij de sluiting der laatste zitting van de Staten-Generaal is eene herziening der grondwet, als op handen, aangekondigd, maar op eenen toon dat dezelve geen goede uitkomst opleveren kan.

Is de natie daarbij onverschillig? Zal zij zwijgen en wachten om te klagen tot het te laat is? Ik kan het niet gelooven. Ik vrees slechts, dat zij het belangrijke van het oogenblik niet begrijpt. Maar dan is het pligt haar voor te lichten. — Daartoe roep ik op allen, die belang in de zaak stellen en in staat zijn de pen te voeren.

Het minst twijfelachtige van onze bestemming op deze aarde is, zedelijk en stoffelijk dezelve te verbeteren. Niet te leven het leven van het gedierte, maar ons voordeel te doen met hetgeen onze voorgangers hebben gedaan, en beter na te laten.

Wat mij betreft: ik acht zulks pligt; het is mijn geloof; ik zal het niet verzaken. — Niet iets van het mijne bij te brengen, om aan die roeping van den mensch op deze aarde te voldoen, acht ik onvergefelijk.

Naarmate de verlichting toeneemt, en de maatschappij meer van den natuur-staat afwijkt, wordt de regering van eenen enkelen meer onmogelijk, en wordt het noodzakelijk aan velen het regt toe te kennen om eenig deel aan het bestuur te nemen.

Welk eenling kan haar omvatten, de verhouding en den omgang met andere natiën, het diplomatiek verkeer met haar? al de behoefte van bescherming naar buiten, ter zee en te land? de belangen van handel, landbouw en nijverheid? de onderlinge waarborg tegen zeeën en stroomen? de bescherming onderling door goede regtsbedeeling met al wat dit aankleeft? Wie kan op 3000 uren afstands koloniën besturen? De regering van eenen is belagchelijk in onzen tijd, die van allen onmogelijk; er moet dus zijn een midden, en dat moet zóó ingerigt zijn, dat mannen van verstand en kunde zich kunnen voordoen en ontwikkelen. Dit is thans het geval niet.

Onze regering is, noodwendig, die der middelmatigen bij een kundig vorst, der domme bij een onkundig vorst, der intriganten bij een zwak vorst. Men heeft van den vorst eene zon gemaakt, welke slechts lichten van minderen rang rondom zich kan verdragen; staatsmannen kunnen zich niet ontwikkelen onder een gezag, dat, zelf vrij van verantwoordelijkheid, allen van dezelve ontslaat. — Om staatsmannen te scheppen, moet aan elk, bij wien men eenige kennis kan vooronderstellen, een onmiddellijk kiesregt worden gegeven, en door herkiezingen eene censuur op het gedrag der gekozenen worden uitgeoefend. Onmiddellijke verkiezingen voor de afgevaardigden; onmiddellijke verkiezingen voor de gemeente-raden; periodieke aftreding der gekozenen; verantwoordelijkheid der ministers; gelijkheid van allen voor de wet, — ziedaar hetgeen wij moeten trachten te verkrijgen, ziedaar onze punten van vereeniging.

Welke zijn de middelen, om die te zien verwezenlijken? Door te volgen de voorschriften voor de veranderingen in de grondwet van het koningrijk der Nederlanden daargesteld, komen wij nooit tot die uitkomst.

De staten der provinciën zullen hun monopolie van verkiezing niet afstaan; de Staten-Generaal zullen geen zelfmoord begaan.

Wij moeten dus trachten eene geheel nieuwe grondwet te verkrijgen, voorgesteld door den koning, in overweging gegeven aan afgevaardigden, gekozen door de stemgeregtigden op het land en in de steden. — Daartoe moet worden aangetoond, dat met de ontbinding van het koningrijk, *daadzakelijk* door den afval van België en *regtens* door de tractaten, ook de grondwet van dat rijk is vervallen, derhalve ook de bepalingen, daarbij tot herziening van dezelve gemaakt. — Het gebrekkige der vorige grondwet moet worden aangewezen; de droevige uitkomsten van de bestaande instellingen moeten worden opgesomd.

Het regt der stemgeregtigden, om de uitkomst van hunne stemmen te zien en het nut er van tevens, moeten tot een betoog worden gebragt.

De verantwoordelijkheid der ministers moet vooral in het belang van het onschendbaar hoofd van den staat en van eene vrije beoordeeling van de daden van het gezag en als middel tot bevestiging van eene krachtvolle uitvoerende magt worden verdedigd. — De Hemel verhoede mij, dat ik eene verzwakte kracht van uitvoering zoude willen verlammen en 's lands bestuur bij eene kamer van afgevaardigden overbrengen; — maar de uitvoerende magt moet niet zonder verantwoordelijkheid zijn.

Ik heb een afkeer van openbaarheid, een vijand van zamenspanning, van kleinen genootschaps-geest en heb een gruwel van barricades, — maar om omwenteling en zamenspanning te ontgaan, moet de vrijheid der drukpers geen ijdele klank zijn, — moet het volk er gebruik van weten te maken en het gezag er gehoor aan durven verleenen.

Laten dus allen, die mijn gevoelen deelen, de pen opnemen en links en regts, in vlugschriften en protesten, in dit belangrijk oogenblik hunne stem doen hooren, en geloof mij, het zal niet te vergeefs zijn, indien de waarheid en het regt onze gidsen blijven (1).

En al ware het ijdel, al wierd onze stem gesmoord, ons edel doel miskend, — laten wij toch niet aflaten, maar het goede doen, omdat wij het lief hebben, al moet de uitkomst onzen arbeid niet bekroonen. Waar zouden wij zijn, indien geene moedige mannen ons waren voorgegaan, en, zonder hoop om de uitkomst te zien, het vooroordeel en het geweld hadden bestreden? Nog zouden wij gebukt gaan onder het juk der onverdraagzaamheid en der hebzucht van eenige roovers; geen genot des levens zouden wij hebben, dan ter sluik of onder voorwaarde van anderen te verdrukken. — En voor ons, voor ons? Blijft er voor ons niets meer over om te doen? Sla de wetboeken der volken open, gij zult er op elke bladzijde nog vinden de sporen van de bekrompene begrippen van vorige tijden.

Gelooft toch aan de redenen niet, welke dwang en luiheid hebben bijeengeraapt om zwakheid en vreesachtigheid tot bondgenooten tegen verstand en waarheid te verkrijgen.

Het betere — zeggen zij — is de vijand van het goede, en met hetgeen slechts middelmatig is moet men zich vergenoegen, uit vrees van erger; het zijn spreuken van het huisselijk verkeer, door flaauwheid of lewade trouw op de maatschappij toegepast; hier geldt het niet slechts hen die zijn, maar ook die komen zullen en moet het goede ons leiden tot het betere; het middelmatige tot het uitgelezene. — Gelooft ook niet, dat bij eene vrije drukpers instellingen, tot bespotting toe in de achting van alle verstandigen gedaald, lang kunnen in stand gehouden worden; hebt vertrouwen in uwe zaak, want zij heeft de deugd tot beschermengel, de waarheid tot steun en de veredeling van den mensch tot doel.

Zij moet dus onze zaak zegevieren, maar thans zoude hare overwinning onbevlekt zijn, en ons ver boven andere natiën verheffen; want Nederland zoude, onder de leiding van ORANJE, alleen door de onweerstaanbare kracht van het woord, zonder schending van eenig stoffelijk belang, datgene verkrijgen, waartoe in andere rijken burgeroorlog is gevoerd en bloed bij stroomen is vergoten, trotsch zouden wij het hoofd kunnen opheffen en tot de afvallige Belgen zeggen: "Ziet hoe wij hebben verkregen wat uwe ontrouwe drift heeft bedorven; voor wanorde bukt ORANJE niet, maar reden en overtuiging vinden ingang."

Staatsschokken laten onverzoenbare partijen na; maar eene staatshervorming, door den vorst naar den geest des tijds ontworpen, door volksgeest en burgerzin ondersteund, leidt tot vereeniging en vestigt een hecht staatsgebouw. — Het nageslacht zal dan, vullende de bladzijde der geschiedenis van onzen tijd, kunnen zeggen: ZIJ HANDHAAFDEN DE ORDE EN WISTEN DE VRIJHEID DOOR GOEDE INSTELLINGEN TE BEVESTIGEN.

Doen wij dit daarentegen niet, zoo zal er geschreven staan: *Door staatsschokken niet verjeugdigd, maar afgemat en ontzenuwd, gaven zij zich eenen koning, om al den last en de verantwoordelijkheid van het bestuur op zijne schouderen te laden, zonder te voorzien, dat dit tot omwenteling leiden moest; zij gaven de voorkeur aan de rust boven de vrijheid, en bevestigden instellingen, door de ondervinding van vijfentwintig jaren als gebrekkig aangewezen. STILSTAND EN ZELFS TERUGGANG WAREN HUNNE LEUS, IN PLAATS VAN ONTWIKKELING EN VOORUITGANG.*

Kiest nu, vrienden van orde en vrijheid, of liever slaat handen aan het werk; want uwe keuze is reeds gedaan; maar maakt gebruik van de vrijheid der drukpers, ontwikkelt onze punten van vereeniging en teekent met mij protest aan tegen elk ontwerp, hetwelk ons tot bespotting der tijdgenooten en tot schande van het nageslacht zoude maken.

's Gravenhage, 18 augustus 1839.

DIRK DONKER CURTIUS.

Aan degenen die genegen zijn mogten dit of dergelijk nader protest mede te onderteekenen, of zich bij adres aan Z. M. te wenden, wordt in overweging gegeven zich daartoe schriftelijk aan te melden bij den

(1) Bij den uitgever dezer Courant is reeds ter perse een vlugschrift van denzelfden schrijver, getiteld: ORDE [illegible]

uitgever dezer courant. Het is nu de tijd om, wil men vrijzinnige hervormingen en verbeteringen bekomen, zich nadrukkelijk te doen hooren. Z. M. onze geëerbiedigde koning moet vernemen, dat niet iedereen over het bestaande voldaan is. Terwijl een aantal ondergeschikte en grootendeels vreemde pennen Nederland in het verouderde willen laten verkwijnen, schijnt het thans de edele roeping der vrienden van vooruitgang, staatkundige veredeling en wettige orde, openlijk en rondborstig voor hunne gevoelens uit te komen, en aan te dringen op afschaffing van misbruiken en voorregten, op de vestiging van onkreukbaar regt en de invoering van zoodanige instellingen, als daartoe best geschikt kunnen worden gerekend.

EGYPTE.

De *Gazetta Piemontese* schrijft uit Alexandrie, van den 26sten julij: De Turksche vloot ligt nu bijna geheel in de haven; slechts 5 of 6 groote schepen bevinden zich nog buiten dezelve. [illegible] dezelve door er het geschut uit [illegible] de haven te kunnen brengen. Al [illegible], benevens de kas der vloot, die ongeveer 3 millioen franken beragt, worden aan land gebragt. De kapudan-pacha en het grootste gedeelte der officieren dragen thans de Egyptische uniform. De Britsche scheepskapitein *Walker*, die aan boord van het Turksche admiraalschip den post van *instructeur en chef* vervulde, heeft zijne demissie genomen en is met eene Engelsche fregat vertrokken.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Stockholm, 9 *aug.* Reizigers uit St. Petersburg melden dat er een oorlogs-escader van 40 à 50 zeilen volkomen uitgerukt en zeilree voor Kronstad ligt. In de hoofdstad dacht men algemeen dat het naar de Middellandsche zee bestemd was. (*B. H.*)

— De Noorweegsche Odelsthing heeft na eene levendige beraadslaging met meerderheid van stemmen besloten het verbod van 1741, om godsdienstige vergaderingen buiten de kerken te houden, op te heffen.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 21 *aug.* Z. D. de regerende hertog *Wilhelm* van Nassau is te Kissingen, in zijn 47ste jaar, gestorven. (*P. A. Z.*)

OOSTENRIJK.

Weenen, 16 *aug.* Met den landdag te Presburg gaat het nog niet naar wensch. Vorst *Metternich* is sinds den 13 [illegible] ongesteld. In de [illegible]. (*P. A. Z.*)

PRUISSEN.

Berlijn, 18 *aug.* Aangaande de werkzaamheden van het tol-congres is nog niets met zekerheid bekend. Men spreekt wel is waar van beraadslagingen omtrent de suikervraag, van repressaliën jegens Ruslands verbodstelsel en van invoering van een algemeen handelsregt; doch het zijn slechts geruchten. (*A. Z.*)

— Een onzer geachtste doctoren, die tevens een man van veel geest is, maakte onlangs de volgende apologie der geneeskunde: » De natuur kampt met de ziekte, en een blinde met eene knods, namelijk de arts, komt tusschen beide om den strijd te beslechten. Eerst poogt hij vrede te maken; als hem dit niet gelukt, zoo heft hij zijne knods op en slaat op goed geluk toe; treft hij de ziekte zoo verdrijft hij ze; treft hij de natuur, nu zoo verslaat hij de natuur."

ENGELAND.

Londen, 20 *aug.* Op eenige vragen door lord *Brougham*, omtrent de zaken van het Oosten, gedaan, antwoordde lord *Melbourne*, onder anderen, dat de hoop om de magt van den sultan te handhaven, en de integriteit van het Ottomannische rijk te bewaren, hetwelk men als iets van het hoogste belang beschouwde, hoofdzakelijk berustte op de volmaakte medewerking en overeenstemming der vijf groote mogendheden, en het besluit van dezelve om te zamen eerlijk en krachtdadig tot dat doel werkzaam te zijn. Wat de vertegenwoordigers van H. M. in dat gedeelte van den [illegible], zeide zijn lordschap, hadden alles gedaan, wat mogelijk was [illegible]heden tusschen de beide in onmin zijnde partijen te voorkomen.

— Van Greenwich schrijft [illegible] eene stoomboot van aanzienlijke grootte voor [illegible] wordt, welke in den tijd van acht weken begonnen en voltooid [illegible] en binnen eenige dagen van stapel zal loopen. Dit werk [illegible] tot proef in hoe korten tijd men, in geval van nood, een schip kan maken. Het getal werklieden aan dezelve is, als het ware, legio, en zij werken van den vroegen morgen tot den laten avond, zoo digt bij elkander als bijen in eenen korf. 4,000 p. st. is er voor den arbeid bestemd, en wat er van overschiet, zal onder de werklieden worden verdeeld.

Londen, 23 *aug.* H. M. en Hoogstderzelver moeder zijn maandag van Windsor in deze hoofdstad wedergekomen.

De hertog *Ferdinand* van Saxen-Coburg is, met zijne dochter en beide zonen, uit Portugal weder in Engeland teruggekeerd.

— Het is thans rustig in de fabrijkdistricten. Men beschouwt de pogingen der Chartisten voor het oogenblik als verijdeld. Hadden zij ongunstiger gevolgen gehad, men zou welhaast een Tory-bewind aan het roer hebben zien komen. De gematigde Whigs raden thans het volk, om kalm met hen de handen in een te slaan, om nog die hervormingen en verbeteringen daar te stellen, die tot deszelfs wezenlijk heil kunnen strekken, als de afschaffing van de graanwetten, verbeteringen in de wijze van verkiezen, enz.

Aan den anderen kant is Ierland thans weder meer aan het gisten. Het einde der zitting is genaderd, en nog geenerlei dier maatregelen is tot stand gekomen, waarvan *O'Connell* de rust van dat zuster-eiland, ja de blijvende betrekking van hetzelve tot Groot-Britanje deed afhangen. Geen wonder; dat hij nu weder tot zijne oude ontwerpen van scheiding vervalt; hij predikt op nieuw, dat Ierland slechts van een eigen parlement heil kan verwachten en raadt, » om op de beste middelen bedacht te zijn, ten einde de afscheiding zonder schokken plaats grijpe!"

— Men merkt sints eenige dagen eenige rijzing in de Spaansche effecten op. Sommigen schrijven dit toe aan geruchten, alsof het bewind gunstige berigten zou hebben ontvangen voor eene afdoening van zaken op het schiereiland; anderen aan de verdeeldheid van de Carlisten, waarvan men hoopt dat de Christino's krachtig partij zullen kunnen trekken.

FRANKRIJK.

Parijs, 23 *aug.* [illegible] dat de kamers tegen den 18den of 20sten november zullen bijeengeroepen worden, doch [illegible] is niets met eenige zekerheid bekend.

Door den minister van publieke werken is eene commissie aangesteld, tot onderzoek van verschillende zwarigheden betrekkelijk het maken van ijzeren spoorwegen in Frankrijk. Aan het hoofd dier commissie bevindt zich de graaf *d'Argout*, pair van Frankrijk, en onder hare leden merkt men den heer *Cavenne*, inspecteur-generaal der bruggen en wegen, op.

— Het gisteren medegedeelde berigt, betrekkelijk eene buitengewone zending van den generaal *Baudraud* naar Konstantinopel, schijnt voorbarig te zijn geweest. Althans de gewone correspondentie beweert, dat deze keuze bij onderscheidene leden van het kabinet eenen hevigen tegenstand heeft ontmoet, zoodat het hof dezelve zoude moeten opgeven, in de overtuiging, dat het opdragen dier zending aan den genoemden generaal het teeken van eene ontbinding van het tegenwoordige ministerie zoude worden.

Overigens zijn alhier geene nieuwe berigten omtrent het Oosten bekend. Alleen verzekert men, dat het gouvernement brieven heeft ontvangen, waarin de diplomatische tusschenkomst van Europa in de Oostersche aangelegenheden ten volle wordt bevestigd. Ook wordt alhier groot gewigt gehecht aan de toetreding van Rusland tot dezen beslissenden stap der vijf groote mogendheden, en waarin men het bewijs meent te vinden, dat het kabinet van St. Petersburg stilzwijgend het bekende tractaat van Unkiar-Skelessi zou hebben laten varen, door zich niet meer uitsluitend als de beschermer van de Ottomannische Porte te beschouwen.

Parijs, 23 *aug.* In den *Moniteur* van heden is de ordonnantie wegens de [illegible] suiker vervat.

Uit Bayonne [illegible] volgt geschreven:

De insurrectie van het 5de en [illegible] regement is nog niet volkomen bedwongen. *Elio* maakte in de omstreken van Vera met 5 bataljons, waaronder ook het 3de Navaresche, hetwelk men [illegible]roerig had voorgesteld, toebereidselen om den insurgenten den doortogt te beletten en hun de wijk naar de Fransche grenzen af te snijden.

Don *Carlos*, zegt men, is langs den weg van Lecumberry naar Tolosa teruggekeerd.

BELGIE.

Brussel, 22 *aug.* De Nederlandsch-Belgische commissie, belast met de zaken der uitwatering in Vlaanderen, is gisteren voor de eerste maal te Gent vergaderd geweest, onder voorzitterschap van den heer *Noël*, inspecteur der bruggen en wegen. De gouverneur der provincie heeft aan de Nederlandsche commissarissen een bezoek gegeven in het hôtel *de Post*, waar zij gelogeerd zijn. Deze commissie houdt wekelijks drie zittingen.

Het tolregt, dat op de vaart van Ternenzen geheven wordt, schijnt nog eenig verschil van gevoelen te veroorzaken. Volgens § 3 van het IX art. van het tractaat van 19 april, is ieder schip, dat uit de open zee naar België komt, hetzij langs de Schelde of door het kanaal van Terneuze, tot de betaling van f 1.50 per ton gehouden. Het schijnt nu, dat de Nederlandsche administratie, naar men zegt, daarenboven het sluisgeld vordert. De koophandel heeft zich daarover bezwaard, en de kwestie is voor de gemengde, te Antwerpen bijeenkomende commissie gebragt geworden, die gisteren deswege eene zitting heeft gehouden.

— Er zijn bevelen uitgevaardigd om de troepen, die tegen het Luxemburgsche waren afgezonden, naar hunne gewone garnizoens-plaatsen te doen wederkeeren. Wij vernemen, dat deze maatregel is genomen, omdat alle schijn van botsing betreffende Martelange is verdwenen, en dat de meest voldoende verzekeringen door het Haagsche kabinet zijn hernieuwd geworden, om het verschil [illegible] sen-demarcateurs over te laten.

[illegible] Fransche officieren, die in België dienden, naar hun vaderland wedergekeerd. Thans bevinden zich niet meer dan vijftien Fransche officieren in het Belgische leger, zonder echter daarbij bepaaldelijk geplaatst te zijn, te weten een generaal, twee luitenant-kolonels, drie majoors, acht kapiteins en een luitenant.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, 22 *aug.* In het *Handelsblad* van gisteren leest men de volgende advertentie:

(37562) Verzonden op 26 julij jl., van het Postkantoor *Harderwijk*, een BRIEF bestemd voor J. H. KREKEN, te *Heeze* bij *Leend*, (in Noord-Braband), bevattende 4 Coup., als:

1 Coupon		Aandeel	Maatschappij,	№.	24750	f 25,00.
1 »	$2\frac{1}{2}$ pCt.	»	»	»	10763	» $12,37\frac{1}{2}$.
1 »	$2\frac{1}{2}$ »	»	»	»	6644	» $2,47\frac{1}{2}$.
1 »	$2\frac{1}{2}$ »	»	»	»	2159	» $1,23\frac{1}{2}$.
						f $41,08\frac{1}{2}$.

Een ieder wordt verzocht deze Coupons op te houden, zoodra die Nommers mogten worden vertoond.

's Gravenhage, 22 *aug.* H. K. H. mevrouw de prinses *Albert* van Pruissen is heden uit Duitschland en Z. K. H. prins *Hendrik* uit Vlissingen in deze residentie aangekomen.

— Tot 3den commies ten postkantore te Rotterdam is bevorderd *J. P. Theben Terville*, thans 4de commies aldaar; tot 4den commies *R. Wolters*, thans 5de commies aldaar; tot 5den commies *S. G. Heringa*, thans 5de commies ten kantore Utrecht; terwijl in plaats van laatstgemelden is benoemd *J. E. Mispelblom Beijer*, thans surnumerair der posterijen in Gelderland.

Mengelwerk.

Daniel O'Connell.

Londen, 6 *aug.* 1839.

Met iederen dag worden de groote mannen schaarscher; — niet dat er minder opmerkelijks gebeurt dan voorheen; maar wat er belangrijks onder de volkeren voorvalt, wordt in stede van dezen of genen individu, door meerderen bewerkstelligd; en hoe grooter aantal deel neemt aan de volbrenging van een werk, des te minder wordt de afzonderlijke roem der medewerkenden. Ontmoet ik in een land niemand, die zich boven de anderen verheft, zoo besluit ik er niet uit dat alle lieden dezes lands klein zijn, maar maak veeleer de gevolgtrekking, dat allen van eene zekere soortgelijke grootte zijn. Nergens zijn uitstekende individualiteiten zeldzamer dan in landen van algemeene gelijkheid. Men beschouwe de Vereenigde Staten. Waar vindt men een evenredig hooger niveau, met minder uitstekende toppen? Ierland met zijne onmetelijke ellende, met zijne contrasten van weelde en gebrek, met zijne onbeschaafde, door homogene hartstogten bezielde massa's, was wel-ligt de geschiktste grond waarop de grootheid eens eenigen mans zoo sterk kon uitkomen. Behoort niet O'CONNELL's magt tot de zeldzaamste, welke men zich voorstellen kan? Hij oefent over een volk van bijna zeven millioenen eene soort van dictatuur uit, leidt schier alle aangelegenheden zijns lands, geeft raad dien men als bevelen opvolgt, en toch bekleedde die man nooit een burgerlijk noch militair ambt. Ik weet niet of men in de geschiedenis der natiën een dergelijk voorbeeld aantreft. Beschouwt van CESAR tot aan NAPOLEON de mannen, die de volkeren door hun genie of hunne deugd beheerschten; — hoe velen vindt men er die tot gronding hunner magt niet alvorens de majesteit der toga of des krijgsroems behoefden? Ware WASHINGTON's naam wel zelfs tot ons gekomen, indien de groote man, eer hij als wetgever optrad, niet als krijgsman had geschitterd? Wat ware MIRABEAU geweest zonder de tribune der constituërende vergadering? En BURKE en PITT en FOX zonder hunnen zetel in het parlement? [illegible] is lid van het Britsche parlement; maar zijne magt [illegible] nog niet was, zij dagteekent van de bekende [illegible] het parlement bezorgde hem zijnen invloed, maar [illegible] zijnen [illegible]. Wil men de[n] staat dan het geheim dier heerschappij [illegible] enkel der middelen die gewoonlijk de eenige bron derzelve zijn [illegible] dit zeldzame geluk des mans te begrijpen, moet men terugkeeren tot de politieke gesteldheid waaruit zijn aanzien sproot en die nog den grondslag van hetzelve uitmaakt. Na de treurige catastrophe van 1798 gevoelde Ierland, nedergeworpen, verkwijnend onder de voeten van Engeland, hetwelk het onbarmhartig vertrapte, dat het er voortaan van afzien moest om gewapenderhand de goederen te vorderen, tot wier verovering het ongelukkiger wijs opgestaan was. Het bevond zich toen in de bijzondere gesteldheid eens volks, hetwelk, in het bezit van een staatkundig regt, zich met deszelfs verlies bedreigd ziet, dewijl het gepoogd had diegenen, welke het ontbraken, geweldig te bemagtigen; eens volks, hetwelk uit onvoorzigtigen ijver in het najagen eener volkomene onafhankelijkheid, in gevaar geraakte van geheel en al in slavernij te vallen, en alzoo geen ander uitzigt op nieuwe vrijheden heeft, dan door zich te vergenoegen met degenen, welke het reeds bezit, en op te houden het regt zijner heeren te bestrijden. Door de Unie van 1800, eindelijk, was het naauwer dan ooit aan Engeland gebonden, hetwelk, nu het den weerspannigen knecht in zijne magt had, zich in sterke verzoeking voelde om hem te tuchtigen, en dit toch niet doen kon, zonder verpligtingen en waarborgen te schenden, wier nakoming en eerbiediging door de Britsche constitutie zoo streng voorgeschreven is. Wat had Ierland in zulke omstandigheden noodig? Het behoefde geenen ter aanvoering van een leger geschikten generaal, maar eenen burger, die in staat was om een volk te leiden; het behoefde eenen man wiens invloed rustte op middelen, die vreedzaam en geschikt waren om Ierlands vertrouwen te winnen, zonder Engeland regtstreeks bezorgdheid aan te jagen; die, diep doordrongen van den toestand zijns lands, en even klaar zijne [illegible] als zijne gevaren doorziende, de groote kunst bezat zich den eenen geheel toe te wijden en den anderen onophoudelijk te ontgaan; bekwaam genoeg als regtsgeleerde om te onderscheiden wat in de wetten opgeheven en wat er nog in kracht was; geweldig genoeg als redenaar om in de harten des volks gloeijenden haat te wekken tegen elk overblijfsel van slavernij, en verstandig en koelbloedig genoeg om de algemeene gisting aan de grenzen van den opstand in te houden; een even spitsvondige advokaat als vurige tribuun, in staat om den toorn en de voorzigtigheid des volks waakzaam te houden; heftig genoeg om het aan te zetten, en sterk genoeg om het te beteugelen; en die, na het volk te hebben geleerd de wetten te haten zonder ze te overtreden, bij voorkomende uitspattingen ook nog in staat zijn zou, dezelve voor de regtbanken te verdedigen en de aanleggers te verontschuldigen. Ierland behoefde eenen man die, het hart aan zijn vaderland geworteld, de oogen gedurig op Engeland gevestigd hield, zich jegens den heer even goed wist te gedragen als jegens den slaaf, den eenen aanwakkerde zonder den anderen te verschrikken, de schreden des eenen aandreef, zonder de zekerheid van den anderen te storen; die, sterk genoeg door de bestaande wetten, er zijn schild uit maakte om zich te verdedigen, en zijn zwaard om aan te vallen; die aantoonde hoe het eene regt het andere, de eene vrijheid de andere verschaft; die in het hart van elken Ier de innige overtuiging prentte, dat hetgeen wat hem aan onafhankelijkheid ontbrak, hem blootstelde aan de hardste tirannij, maar toereikend was om volkomene vrijheid te veroveren; en die, na Ierland aldus te hebben gedisciplineerd, Engeland eenmaal eene natie kon tegenstellen, opgewonden maar niet rebellisch, pal staande als één man, en alvorens zij zich weder bevredigde, wachtte tot dat haar volle geregtigheid geschied was. — Zulk een man, naar wien Ierland verlangde, openbaarde zich aan hetzelve omstreeks 1810; het was DANIEL O'CONNELL. Hij kon noch vroeger noch later verschijnen; ter zijner voortbrenging werd een vrijheid-ademend maar nog in slavernij zuchtend volk gevorderd, toereikende verdrukking om de regering gehaat te maken, en genoegzame vrijheid voor den volkstribuun om zijne stem te kunnen verheffen. Het bijzonder verschijnsel van eene op de wetten gevestigde tirannij werd er vereischt, om eenen man, die met deze wetten vertrouwd was, en die uit eene behendig uitgelegde tekst de vrijheid des volks en de onafhankelijkheid des lands wist te bewijzen, eene dergelijke magt te doen erlangen. Ware O'CONNELL vijftig jaren vroeger gekomen, zoo zou hij waarschijnlijk op het schavot zijn gesleept, en eene halve eeuw later zou men in zijn gelukkiger en vrijer geworden vaderland niet meer naar hem luisteren. (*Vervolg hierna.*)

Iets over de vroegere staatsregelingen en de tegenwoordige grondwet van Nederland. Dordrecht, VAN HOUTRIJVE en BREDIUS; 1839, 78 bl.

(*Zie N°. 126*)

De veranderingen welke de schrijver, bij eene herkiezing der staatsregeling, in het stuk der geldmiddelen wenschelijk acht, betreffen vooreerst de splitsing der begrootingen, en ten tweede het overbrengen van toegestane penningen van het eene departement op het andere.

Wat het eerste aangaat, vermeent de schrijver » dat het beter ware de splitsing in buitengewone uitgaven geheel te doen vervallen [illegible] het hooger bestuur meer klem te geven en eene meer geregelde werking te verzekeren, dan wanneer telken jare alle uitgaven op nieuw vastgesteld moeten worden. Vele redenen schijnen echter te pleiten om deze instelling af te schaffen. Vooreerst is het maken der juiste splitsing eene zeer moeijelijke zaak; veel wordt er onder de gewone uitgaven gebragt, hetgeen inderdaad tot de buitengewone behoort, of ook wel het tegenovergestelde heeft plaats. Gebeurt het eerste, dan worden de werkzaamheden en derhalve de magt der vertegenwoordiging zeer verkort, het bestuur wordt geheel meester en de grondwettige volksmagt gaat verloren. In het laatste geval daarentegen, wordt het voorschrift zelf van geen nut, en de wijze van administratie en bestuur slechts inwikkelder. Wat er ook van zijn moge, het tegenwoordige tijdvak van tien jaren is veel te lang, en zou voorzeker bekort moeten worden; terwijl de bepaling van art. 123, dat er geene verandering in zoodanige begrooting gemaakt mag worden dan op verzoek van den koning, wel als onstaatkundig weggelaten zal moeten worden. Eindelijk de splitsing der begrooting in gewone en buitengewone uitgaven sluit altijd in eene verkorting van de magt des volks; zij had ook hieraan haren oorsprong te danken; het was NECKER, die dit middel bedacht om den volksinvloed zoo veel mogelijk te beteugelen."

De tweede verandering betreft de [illegible] van art. 127. » In hetzelve lezen wij, dat de penningen voor een departement toegestaan, alleenlijk en bij uitsluiting kunnen worden gebruikt voor uitgaven tot dat departement behoorende, zoodat geene som kan worden overgeschreven van het eene hoofdstuk van algemeen bestuur op het ander, dan met gemeen overleg der Staten-Generaal. Dit voorschrift komt ons echter in te algemeene termen vervat te zijn; beter ware het zoo als hetzelve voorkomt in de grondwet van 1814, alwaar in art. 72 gezegd werd: »» alle de ingewilligde penningen worden gebruikt tot de voorgestelde posten en geene andere."" — In gemelde grond-

wet wordt derhalve gesproken van *posten*, terwijl die van 1815 slechts van *Hoofdstukken* gewaagt. Door deze laatste meer algemeene bepaling mocht kan gemakkelijk de bedoeling der grondwet ontdoken worden. Mits men bij het hoofdstuk blijve, kunnen toegestane gelden van de eene post, van de eene afdeeling op de andere overgebragt worden. Indien b. v. de Staten-Generaal eene bepaalde som aan het ministerie van buitenlandsche zaken toestonden tot geven van geschenken aan eenig buitenlandsch hof, en dit laatste door bijzondere omstandigheden geen plaats meer kon hebben, dan zouden deze gelden, volgens de hedendaagsche voorschriften, kunnen gebezigd worden tot gratificatiën voor de ambtenaren aan dat ministerie, zonder dat men zou kunnen tegenwerpen, dat de letter van art. 127 der grondwet overtreden was; alhoewel niemand zal durven beweren, dat het geene handelwijze zou zijn, die streed met den geest van hetzelve. Ten einde derhalve alle ontwijking der grondwet te voorkomen, komt ons hier eene betere omschrijving allerwenschelijkst voor; de gelden worden tot bepaalde einden door de vertegenwoordigers toegestaan en mogen derhalve tot [illegible] de schrijver over tot de beschouwing van ons hedendaagsch stelsel van belastingen, hetgeen hij mede voor groote verbeteringen vatbaar acht.

» Nog geheel op de Fransche leest geschoeid," zegt hij, » is hetzelve als het ware op wantrouwen gevestigd. Het heirleger van ambtenaren, hetwelk nu een groot deel der inkomsten verzwelgt, kan aanmerkelijk verminderd worden (1). — Dat eindelijk eene afschaffing der loterijen wenschelijk is, acht ik bijna overbodig om te zeggen. Deze onzedelijke belasting, bij onze Fransche naburen opgeheven, heeft maar al te lang in Nederland stand gehouden. Nimmer moet een bestuur langs onzedelijke en verkeerde wegen gelden zoeken te verkrijgen; zedelijkheid moet vooral van het bestuur uitgaan. — Het geven van een uitvoerig verslag van het gebruik der geldmiddelen aan de vertegenwoordiging, moet als een wijs voorschrift behouden blijven. Indien door het hooger bestuur hieraan niet behoorlijk voldaan wordt, is het de pligt der vertegenwoordiging zulks met klem te vorderen. Volgens vroegere staatsregelingen geschiedde dit aan het volk door middel der drukpers.

» Bij deze nieuwe voorschriften eindelijk moet het geven van publiciteit aan 's lands geldmiddelen zoo veel mogelijk betracht worden. Publiciteit is de ziel van het crediet, [illegible] van alle finantiewezen van [illegible] van nood, dan een publieke [illegible]

(*Slot hierna.*)

(1) Reeds in 1819 zeide de groote KEMPER: » Ik kan mij niet ontveinzen, hoe ver wij nog afzijn van dat oogenblik, waarop een goed stelsel van belastingen het evenwigt tusschen onze inkomsten en onze gewone uitgaven zal moeten doen geboren worden, en hoe noodig het is, door hoogst mogelijke bezuinigingen den achteruitgang in onze financiën zoo gering mogelijk te doen zijn, waaronder ik reken de afschaffing eener kostbare bureaucratie, welke, tegen den geest van onzen landaard, uit Frankrijk bij ons overgeplant, enkel op mistrouwen berust, en, alles met vormen en controles omringende, zelfs staatkundig geen ander gevolg heeft, dan het vestigen van eenen staat van oorlog tusschen regering en volk, welke ten slotte altijd voor beide partijen nadeelig is." Zie *Staatkundige geschriften*, d. 3, pag. 295.

Burgerlijke Stand.

Van 17 Aug. tot 22 Aug.

TE ARNHEM:

Gehuwd: A. F. Mönnich met J. C. Bemener. — J. H. ter Haar met C. [illegible]hout.

Bevallen: G. H. E. Weijmarshausen, geb. Sluijsken Z. — C. B. Reesink, [illegible] D. — E. Brink, geb. van Sandbergen, Z. — G. Lebbink, geb. Mar[illegible] Rosman, geb. Stapelbroek, Z. — M. Hilsper, geb. Aalbers, [illegible] E. Koelen [illegible] — C. Ierschwerk, geb. Bosch, Z. — M. de Vries, geb. de [illegible] Versteeg, geb. van Beek, Z.

Overleden: E. [illegible] 22 j. 2 m.

[illegible]

Gehuwd: J. van Doorn met W. [illegible]

Bevallen: A. Chumaseiro, geb. Lopes Cardozo, [illegible] geb. Mulder, *twee* D. — H. Gijsbers, geb. Linders, D. — [illegible] Hokemar, geb. Peters, Z. — A. Berenbroek, geb. Beer, Z. — W. Gerritse, geb. Albers, Z. — G. Schott, geb. Derksen, Z. — C. Kempel, geb. Oosterop, Z. — M. M. E. Nas, geb. Swinnekes, D. — J. Nagelmaker, geb. Peters, D. — C. Boll, geb. van Neerbos, D. — J. Geurts, geb. Hermsen, D. — T. Reintjes, geb. Coenders, Z.

Overleden: A. C. Saber, geb. Sperwer, 68 j. — E. Jansen, geb. Malls, 62 j. — A. M. van Dieldenhoven, 1 j. — D. H. Belder, 6 m. — H. Falsen, geb. van Druten, 78 j. — J. H. Wannewitz, 8 m. — C. Enkel, geb. Ipsen, 82 j. — E. C. Frans, 79 j.

TE ZUTPHEN:

Gehuwd: J. van Dormalen met A. C. Wolff. — W. Baitenhek met E. van Zeben.

Bevallen: A. Hogendijk, geb. Kloppers, D. — G. A. Wisselborn, geb. Alders, Z. — H. J. Giethoven, geb. Otten, Z. — F. van der Klip, geb. ter Heurne, D. — G. Prost, geb. Egbers, D. — C. de Beus, geb. Safari, Z.

Overleden: J. H. van den Bovenkamp, $1\frac{1}{2}$ m. — F. J. de Haan, 3 m. — J. Ordelman, geb. Hullekes, 45 j. — A. Ketman, $2\frac{1}{2}$ j. — G. J. Hesselink, 3 j. — B. Stegeman, 2 j. — H. B. ter Heurne, 24 j.

TE TIEL:

Gehuwd: J. van Doorn met M. van Ballegoijen. — J. H. van Heun Kesting met J. C. Jansen.

Bevallen: M. Brouwer, geb. Velders, D.

Overleden: H. J. M. Reuser, 8 d. — W. H. van Baars, $1\frac{1}{2}$ j. — R. van Gijtenbeek, gehuwd met C. B. Tilanus, 68 j. — G. van Keulen, gehuwd met A. van Manen, 59 j. — Doodgeb. Z. van J. J. van der Heijligenberg, en E. Egberts.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.